

Sygn. akt III AUa 2050/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Marek Procek
Protokolant	Beata Przewoźny

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2015r. w Katowicach

sprawy z odwołania H. Z. (H. Z.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do wcześniejszej emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego H. Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 10 lipca 2014r. sygn. akt XI U 475/14

1. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu H. Z. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych począwszy od dnia 19 stycznia 2014r.,

2. zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 150zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

/-/SSA Marek Żurecki /-/SSA Jolanta Pietrzak /-/SSA Marek Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2050/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8.01.2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu H. Z. prawa do emerytury, gdyż na dzień 1.01.1999r. udokumentował jedynie 12 lat, 7 miesięcy i 20 dni zatrudnienia w szczególnych warunkach.

H. Z. odwołał się od powyższej decyzji argumentując, iż organ rentowy bezzasadnie nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w Stoczni (...) w okresie od 8.02.1972r. do 26.08.1974r. oraz w (...) Przedsiębiorstwie (...) w D. od 10.03.1979r. do 31.01.1980r., od 1.08.1990r. do 1.01.1991r. i od 30.06.1992r. do 4.08.1993r. na stanowisku spawacza.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i wyjaśnił, że zgodnie z przedłożonym przez ubezpieczonego świadectwem pracy w warunkach szczególnych zaliczył do pracy

w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 1.02.1980r. do 31.07.1990r., od 2.01.1991r. do 29.06.1992r., w (...) Przedsiębiorstwie (...) - 401"spółce z o.o.

w D. od 5.08.1993r. do 4.11.1993r. i w (...) K. od 6.05.1996r. do 31.12.1996r., łącznie w wymiarze 12 lat, 7 miesięcy i 20 dni. Odmówił natomiast zaliczenia do takiej pracy okresu od 12.03.1974r. do 26.08.1974r., pomimo, że ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy w warunkach szczególnych za ten okres na stanowisku montera urządzeń okrętowych, albowiem świadectwo nie zawiera określenia charakteru i stanowiska pracy zgodnego z rozporządzeniem.

Wyrokiem z dnia 10.07.2014r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie.

Niesporne w niniejszej sprawie było, iż ubezpieczony (ur. (...)) ukończył 60 lat w dniu (...), nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego a na dzień 1.01.1999r. udowodnił dłuższy niż wymagany 25-letni staż pracy.

Sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia czy H. Z. spełnił pozostałe warunki do przyznania mu emerytury w niższym wieku emerytalnym z art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zwłaszcza czy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresach od 10.03.1979r. do 31.01.1980r. (10 miesięcy i 21 dni), od 1.08.1990r. do 1.01.1991r. (5 miesięcy) i od 30.06.1992r. do 4.08.1993r. (1 rok, 1 miesiąc

i 4 dni) oraz w Stoczni (...) w okresie od 8.02.1972r. do 26.08.1974r. (2 lata, 6 miesięcy i 18 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych, uprawniającą do emerytury we wcześniejszym wieku, albowiem doliczenie tych okresów do okresów pracy w warunkach szczególnych już uwzględnionych przez organ rentowy dawałoby ubezpieczonemu na dzień 1.01.1999r. ponad 15 lat takiej pracy

i uprawnienia do emerytury w wieku 60 lat.

Sąd ustalił:

W okresie od 8.02.1972r. do 31.01.1974r. ubezpieczony jako junak Ochotniczego Hufca Pracy odbywał w Stoczni (...) w S. przygotowanie do zawodu ślusarza rurociągów okrętowych według ustalonego przez Stocznnię harmonogramu i w okresie do 31.01.1974r. nie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, albowiem jednocześnie uczęszczał do szkoły zawodowej i uczestniczył w kursie obrony w OHP. Od dnia 1.02.1974r. powierzono mu pracę montera rurociągów a od 12.03.1974r. został zatrudniony na stanowisku przepalacza. W okresach od 18.07. - 31.08.1972r., od 22.12.1972r. do 3.01.1973r., od 1.08. do 21.08.1973r. i od 24.12.1973r. do 2.01.1974r. ubezpieczony korzystał z urlopów bezpłatnych (akta osobowe ubezpieczonego, w szczególności umowa

z dnia 8.02.1972r. o przygotowanie do zawodu, angaże, świadectwo pracy z dnia 21.05.2001r. /v. pkt 8 - okresy pracy w warunkach szczególnych - k. 3 akt (...), świadectwo pracy

w warunkach szczególnych z 21.05.2001r. (k. 4 akt KPZUS) i z dnia 21.02.2014r. (k. 43 a.s.), świadectwo ukończenia ZSZ (k. 40 a.s.), wpis o odbyciu szkolenia obronnego w książeczce wojskowej (k. 65 a.s.), zeznania ubezpieczonego (k. 92 a.s.).

W okresie od 1.02.1974r. do 11.03.1974r. na stanowisku montera rurociągów i w okresie od 12.03.1974r. do 26.08.1974r. (6 miesięcy i 26 dni) na stanowisku przepalacza ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracował przy budowie i remontach statków.

W okresie od 10.03.1979r. do 4.08.1993r. ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku monter a wod.kan. i gaz., od 1.02.1980r. na stanowisku ślusarza remontowego urządzeń energetycznych do 31.03.1987r. oraz na stanowisku spawacza od 1.04.1987r. do 4.08.1993r. w byłym (...) Przedsiębiorstwie (...) w D.. W tym okresie od 1.08.1990r. do 31.12.1990r. ubezpieczony wykonywał pracę na budowie eksportowej w (...) w O. na stanowisku spawacza gazowego a w okresie od 30.06.1992r. do 13.06.1993r. na budowie eksportowej w Algierii na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń hutniczych.

W okresach zatrudnienia w kraju ubezpieczony od 10.03.1979r. zatrudniony był w oddziale remontowym i wykonywał prace remontowe urządzeń wielkich pieców, ciągu walcowniczego na walcowni, urządzeń na stalowni, w tym pieców gazowych, ciągów podpalających rudę na aglomerowni. Praca ubezpieczonego polegała na demontowaniu i montowaniu części remontowanych urządzeń produkcyjnych również za pomocą spawania gazowego i elektrycznego. Taką samą pracę ubezpieczony wykonywał na budowie eksportowej w (...) na koksowni przy remoncie baterii koksowniczej, z tym że wykonywał tam prace polegające na spawaniu gazowym rurek malej średnicy. Natomiast w okresie pracy na budowie eksportowej w Algierii ubezpieczony był zatrudniony przy budowie nowego zakładu - walcowni rur i kształtek do wody. W okresie tym ubezpieczony wykonywał prace spawalnicze, a ponadto montował instalacje dla różnych mediów, roboty ceramiczne, pomagał też przy układaniu płytek na hali (akta osobowe k. 17 a.s., angaże od 10.03.1979r.

i od 1.02.1980r. w aktach osobowych, świadectwo pracy z dnia 2.06.1995r. - k. 6 akt KPZUS, z dnia 5.08.1993r. w aktach osobowych, świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do pierwszej kategorii zatrudnienia z dnia 11.10.1982r. w aktach osobowych, zaświadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 27.02.2013r. - k.15 akt ZUS, świadectwo pracy na budowie eksportowej z 2.01.1991r. w aktach osobowych ubezpieczonego - k. 17 a.s., świadectwo pracy na budowie eksportowej w Algierii z dnia 17.06.1993r. w aktach osobowych - k. 17 a.s. oraz k. 25 a.s., wewnętrzne świadectwo pracy

z dnia 13.06.1993r. wraz z krótką opinią o pracowniku - k. 37 a.s., zeznania świadków T. B. - k.89 i A. D. - k. 90, W. I. - k.90, R. N. - k. 91 a.s., B. P. - k. 91 a.s., zeznania ubezpieczonego - k. 92).

Czyniąc ustalenia Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków W. I. i B. P. co do tego, że na budowie eksportowej w Algierii ubezpieczony wykonywał wyłącznie prace spawalnicze, albowiem w tym zakresie były sprzeczne z dokumentami w aktach osobowych ubezpieczonego oraz z zeznaniami samego ubezpieczonego, z których wynika, że ubezpieczony na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń hutniczych nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze prac spawalniczych, ponieważ pracował też jako instalator, wykonywał prace ceramiczne, pomagał przy układaniu płytek.

Wobec poczynionych ustaleń Sąd uznał odwołanie za niezasadne podnosząc w motywach rozstrzygnięcia co następuje:

Stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§2 ust 1), nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. do pracy w szczególnych warunkach zostały zaliczone w Dziale III pod poz. 90 - prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach, zaś w Dziale XIV „Prace różne”:

- pod pozycją 12 prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym,

- pod poz. 25 bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano - montażowe i budowlano - remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W okresie od 10.03.1979r. do 31.01.1980r. (10 miesięcy i 21 dni) ubezpieczony pracował przy bieżącym utrzymaniu i remontach na wydziałach produkcyjnych Huty (...), na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w Dziale III wykazu A. Również w okresie od 1.08.1990r. do 1.01.1991r. (5 miesięcy) na budowie eksportowej ubezpieczony wykonywał pracę spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zatem pracę wymienioną w w/w wykazach. Na gruncie tej sprawy nie budzi również zastrzeżeń, że w okresie od 1.02.1974r. do 26.08.1974r. (6 miesięcy i 26 dni) ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę wymienioną w w/w wykazach, ale nie ma podstaw do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych pozostałego okresu zatrudnienia w Stoczni (...), albowiem do 1.02.1974r. ubezpieczony nie wykonywał pracy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wynikiem postępowania dowodowego w sprawie jest też ustalenie, że ubezpieczony w okresie od 30.06.1992r. do 13.06.1993r. w Algierii wykonywał zarówno prace ogólnobudowlane jak i prace instalatorskie i spawalnicze na budowie zakładu produkcyjnego, przy czym jedynie prace spawalnicze były pracami w szczególnych warunkach.

Natomiast ponieważ w Wykazie A nie przewidziano ani prac instalatorskich, ani też prac ogólnobudowlanych, a takie prace ubezpieczony wykonywał, obok prac spawalniczych w okresie zatrudnienia na budowie w Algierii, w związku z powyższym nie budzi wątpliwości Sądu, że odwołujący nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w okresie tego zatrudnienia.

W konsekwencji odwołujący się na dzień 1.01.1999r. nie legitymował się wymaganym 15-letnim stażem zatrudnienia w szczególnych warunkach, albowiem po doliczeniu do uznanych i bezspornych okresów takiej pracy, to jest 12 lat, 7 miesięcy i 2 dni już uwzględnionych przez ZUS okresów wykazanych wynikiem postępowania dowodowego w sprawie ubezpieczony ma jedynie 14 lat, 5 miesięcy i 19 dni takiej pracy na 1.01.1999r., zamiast 15 lat wymaganych przepisami prawa.

Apelację od tego wyroku wywiódł ubezpieczony zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 233 k.p.c. poprzez nie rozważenie wszechstronnie całego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, m.in. wykonywania pracy w pełnym wymiarze czasu pracy przez ubezpieczonego niezależnie od uczęszczania do szkoły zawodowej, pominięcie faktu wykonywania dodatkowych prac poza zakresem i czasem obowiązków wynikających z podstawowej umowy o pracę, pominięcie wewnętrznego świadectwa pracy za okres pracy na budowie eksportowej;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegających na przyjęciu, iż ubezpieczony nie wypełnił wszystkich przesłanek - wymaganego okresu 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych - określonych w art. 184 ustawy z dn. 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wskazując na przytoczone zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie apelacji i przyznanie ubezpieczonemu emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Nadto skarżący wnosił o uzupełnienie postępowania dowodowego i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków dla ustalenia, jakie prace wykonywał ubezpieczony w czasie pracy na budowie w Algierii.

Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył, co następuje:

Mając na względzie okoliczność, że dotychczasowe postępowanie dowodowe nie pozwalało na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków co do rodzaju prac, jakie ubezpieczony wykonywał w czasie pracy na budowie w Algierii Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i przeprowadził dowód z zeznań świadków W. S. i W. W. oraz zeznań ubezpieczonego.

Na podstawie zeznań tych świadków oraz zeznań ubezpieczonego Sąd Apelacyjny ustalił, że w okresie od 30.06.1992r. do 13.06.1993r. ubezpieczony pracował na budowie w T. w Algierii. Ubezpieczony przyjechał tam z grupą spawaczy. W pierwszym okresie po przyjeździe, ponieważ nie było jeszcze frontu robót na instalacje, ubezpieczony pracował na ocynkowni przy płytach antykwasowych i wykładzinach antykwasowych. Te prace ubezpieczony wykonywał przez okres 1-2 miesięcy. Później ubezpieczony wykonywał już tylko prace spawalnicze, bo na budowie było duże opóźnienie w montażu instalacji. Pracował po 10 godzin dziennie. Spawał rury metodą gazową. Rury były przygotowane do spawania wobec czego spawanie mogło odbywać się non-stop.

Oceniając cały materiał dowodowy zebrany w tym zakresie, tak w postępowaniu przed Sądem I instancji jak i w postępowaniu apelacyjnym, stwierdzić należy, że pozwala on na dokonanie ustalenia, że w czasie pracy na budowie w T. w Algierii ubezpieczony co najmniej w okresie od 1.09.1992r. do zakończenia pracy na kontrakcie wykonywał prace spawalnicze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynika to jednoznacznie z zeznań świadków W. W. i W. S., którzy wówczas pracowali razem z ubezpieczonym a nadto byli jego przełożonymi, wobec czego mieli w tym względzie pełniejszą wiedzę, niż świadkowie przesłuchani w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Okoliczności te znajdują potwierdzenie także w zeznaniach ubezpieczonego i treści wewnętrznego świadectwa pracy z dnia 13.06.1993r. (vide akta osobowe ubezpieczonego).

Powyższe skutkuje uznaniem, że ubezpieczony w tym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace wymienione w wykazie A pod. pozycją 12.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu I instancji.

Co prawda w postępowaniu apelacyjnym ubezpieczony przedłożył legitymację ubezpieczeniową oraz złożył uzupełniające zeznania dotyczące okresu pracy w Stoczni (...) ale wbrew stanowisku ubezpieczonego, nie przeczą one ustaleniu, że przed 1.02.1974r. ubezpieczony nie wykonywał pracy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Mając zatem na względzie poczynione w sprawie ustalenia faktyczne uznać należy, iż ubezpieczony na dzień 1.01.1999r. legitymował się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, albowiem po doliczeniu do uznanych i bezspornych okresów takiej pracy, to jest 12 lat, 7 miesięcy i 2 dni już uwzględnionych przez ZUS, okresów wykazanych w postępowaniu dowodowym tj. okresów od 10.03.1979r. do 31.01.1980r. (10 miesięcy i 21 dni), kiedy ubezpieczony pracował przy bieżącym utrzymaniu i remontach na wydziałach produkcyjnych Huty (...), na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w Dziale III wykazu A, okresu od 1.08.1990r. do 1.01.1991r. (5 miesięcy) na budowie eksportowej w Czechach, kiedy ubezpieczony wykonywał pracę spawacza, zatem również pracę wymienioną w Wykazie A w Dziale XIV pod poz.12, okresu od 1.02.1974r. do 26.08.1974r. (6 miesięcy i 26 dni), kiedy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w Stoczni (...) wymienioną pod poz. 90 Działu III Wykazu A tj. prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach, oraz okresu od 1.09.1992r. do 13.06.1993r., kiedy ubezpieczony na budowie w Algierii stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze wymienione w Wykazie A Dział XIV pod pozycją 12 (9 miesięcy, 13 dni), suma tych okresów przekracza wymagane 15 lat.

W tym stanie rzeczy ponieważ pozostałe przesłanki warunkujące prawo do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie były kwestionowane uznać należało, że ubezpieczony w dniu (...), kiedy ukończył 60 lat, nabył prawo do emerytury.

Z przytoczonych względów Sąd Apelacyjny na mocy art.386 §1 k.p.c. zmienił wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od tej właśnie daty.

O kosztach procesu, na które złożyły się opłata od apelacji i wynagrodzenie pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

/-/SSA Marek Żurecki /-/SSA Jolanta Pietrzak /-/SSA Marek Procek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM